

PAROHIA SFANTUL NICOLAE CAMPINA

ISTORIA LOCULUI

Anul 1896 poate fi considerat an de nastere al parohiei "Sf. Nicolae" Campina. Semnatura Ieromonahului Macarie pe actele de botez, cununie sau inmormantare la Schitul Sf. Nicolae Slobozia dispare odata cu inceputul anului 1896 si apare semnatura preotului Provinceanu, de la care in continuare sirul preotilor de mir la Biserica Sf. Nicolae din catunul Slobozia este neintrerupt pana astazi. Respectiv Pr. Provinceanu: februarie - septembrie 1896, Pr. C. Thomescu: septembrie 1896 - martie 1902, Pr. I. Voiculescu: martie 1902 - noiembrie 1903, Pr. Grigorie Theodorescu: decembrie 1903 - ianuarie 1904, Pr. I. Voiculescu: ianuarie 1904 - mai 1904, Pr. Ion Chirica: iunie 1904 - noiembrie 1907, Pr. Ion N. Popescu: decembrie 1907 - decembrie 1915, Pr. Nicolae Buzeteanu: 1919 - 1942, Pr. Costea Stefan: 1942 - 1945, Pr. Ioan Sambris: 1945 - 1983, Pr. Gh. Aroneanu 1983 - 1990, Pr. Petru Moga: 1990/1991 - pana in prezent.

Parohia Sf. Nicolae Campina, ca si mai inainte Schitul Sf. Nicolae Slobozia in vatra caruia s-a format inlocuindu-l, a apartinut Eforiei Spitalelor Civile, institutie caritabila de mari proportii, infiintata printr-o decizie a generalului Kisseleff la 2 aprilie 1832 si desfiintata de statul comunist prin HCM Nr. 202 din 3 iulie 1948. Abia de la aceasta data Parohia Sf. Nicolae Campina incepe sa functioneze pe coordonatele firesti ale unei parohii.

Primul locas de cult construit in vatra actualei parohii Sf. Nicolae a fost biserica de lemn a Schitului Sf. Nicolae Slobozia, care exista la data de 25 iunie 1714, cand hrisovul domnitorului Stefan Cantacuzino innoieste si intareste un hrisov mai vechi al "mariei Sale Constantin voda Brancoveanu" referitor la dreptul Manastirii Sinaia de a tine, scutite de toate dajdiile, "zece case de oameni straini adica scheai, ungureni, moldoveni, arbanasi, sarbi...pe mosia Sfintei Manastiri de la Campina ot sud Prahova, care mosie este data si inchinata la aceasta Sfanta Manastire de Parintele Popa Preda, care mosie este data si inchinata la aceasta Sfanta Manastire de Parintele Popa Preda, feciorul lui Patrascu Postelnicul din Campina."¹ Prima biserica de zid a fost construita la sfarsitul secolului XVIII (propunem anul 1786) de catre staretul Manastirii Sinaia, grecul Damaschin. Acesta se ingrijise de refacerea Manastirii Sinaia, bombardata in timpul confruntarilor armate dintre turci si austrieci in razboiul din 1787-1788, respectiv refacuse paraclisul de pe latura nordica a manastirii, resfintit in mai 1792 (noul ctitor fiind pictat ca staret in naosul paraclisului, langa usa de intrare), refacuse turelele si acoperisul bisericii si zonele de pictura murala distruse si asezase o noua piatra de pisanie la 1795. Dar "sederea i-au fost mai totdeauna in Metohul Slobozia...unde au zidit si niste case inalte, sub care era un beci in fata pamantului si deasupra cinci odai cu balcon scos in afara si biserica linga metoh de zid"². Cu toate ca dupa pierderea staretiei, atat el cat si amintirea lui dupa moarte au devenit, printr-o interpretare tendentioasa, *nomina odiosa* in toate izvoarele scrise ale Manastirii Sinaia pana in ziua de astazi,

¹ Hrisovul Domnitorului Stefan Cantacuzino, apud A.G. Galasescu, "Sinaia", Buc., 1895, pag.45

² Idem, pag.23

PAROHIA SFANTUL NICOLAE CAMPINA ISTORIA LOCULUI

inmormantarea lui cu cinstea cuvenita unui ctitor in pronaosul bisericii metocului de la Campina poate fi explicata prin faptul ca in perioada 1819 – octombrie 1820, Manastirea Sinaia era temporar desfiintata prin refugiarea peste munti a intregului personal impreuna cu staretul Iustin Arhimandritul si nu mai exercita nici o autoritate asupra asezamantului de la Campina. La Campina prezenta lui Damaschin (devenit probabil in ultimii ani schimonahul Dionisie, nume inscris pe piatra de mormant) la metocul Slobozia a fost perceputa ca pozitiva, de vreme ce atat Parohia Adormirea Maicii Domnului cat si Sfanta Treime din Campina il au inscris in pomelnicul ctitoricesc.

Prima biserică de zid avea o arhitectură simplă, cu pronaosul și naosul rectangulare. A fost desigur pictată. Fragmente de tencuială veche pictată au fost găsite sub dusumeaua actuală ca umplutura a unui mic put absorbant aflat în colțul de nord-est a pronaosului vechii biserici. O pictură de slabă calitate, asemanătoare celei de la intrarea și din pronaosul paraclisului de iarnă din Manastirea Sinaia, realizată la 1792. Biserica avea la intrare un ancadrament de piatră slefuită și deasupra acestuia o piatră de pisanie. Aceste elemente au fost refolosite, în 1857 – 1858, când biserica lui Damaschin, care rezistase cu greu cutremurelor din prima jumătate a secolului XIX, a fost înlocuită cu o nouă construcție, realizată cu cheltuiala Eforiei Spitalelor Civile. Această construcție a ajuns până la noi, fiind înscrisă pe lista monumentelor istorice, având Cod LMI 2004 PH-II-m-B-16398.

În anul 1898, preotul Thomescu raporta Protopopului Jud. Prahova că “această sfântă biserică nu posedă nici o inscripție de data fondării, dar după informații am aflat că este făcută de părintele Arhimandrit Ghenadie Sinaitul cu spesele onor Eforiei pe la anul 1857”³. Biserica Eforiei a fost pictată probabil în 1861 de către pictorul Parvulescu. Anul și numele pictorului se pastrează pe icoanele tamplei actuale, pictate pe lemn în stilul decadent al epocii. Pictura murală a fost refăcută în ulei în anul 1915 de către profesorul ploiestean Thomescu. O ultimă spălare și refacere a picturii a fost realizată cu ocazia reparațiilor ample de după cutremurul din 1977.

Actuala casă parohială, înscrisă ca monument de arhitectură, având Cod LMI 2004 PH-II-m-A-16399, datează din 1840 fiind construită pe fundațiile stăreției lui Damaschin din 1796 și cu aceeași structură arhitecturală, adică cinci camere mari ridicate pe un bec cu bolti semicilindrice din tuf calcaros. La cutremurul din 1940 camera de deasupra intrării beciului s-a dărâmat. Casa a fost adusă la forma inițială pe baza proiectului de restaurare a Dnei Arh. Livia Caltia, aprobat de Direcția Monumentelor Istorice în anul 1991. Cu această ocazie s-a adăugat casei un spațiu protector al intrării la bec, având deasupra un pridvor amplu cu stâlpi de lemn. Este cea mai veche casă de locuit din municipiul Campina. În anul 2005, cu ocazia unor reparații de tencuieli interioare au fost descoperite detalii din etapa inițială de construcție (presupunem că în anul 1904 la reparațiile inițiate de Eforia Spitalelor Civile s-a intervenit asupra fatadelor prin

---

³ Condica de corespondență pe 1898, Arhiva parohială, NR.4.

PAROHIA SFANTUL NICOLAE CAMPINA ISTORIA LOCULUI

modificarea pozitiei si numarului ferestrelor), detalii care vor trebui avute in vedere la o viitoare restaurare generala a casei.

In 1842, in apropierea actualei case parohiale, s-a construit ca hambar, o cladire din lemn pe fundatie de piatra cu un mic beci. Pastrata probabil doar partial (daca informatia din traditia locala referitoare la incendierea ei in timpul primului razboi mondial este adevarata), si degradata in proportie de 70%, cladirea a fost consolidata si restaurata in 1992, tot cu asistenta Dnei Arh. Livia Caltia, fiind amenajata ca birou parohial si spatiu social pentru o gradinita de copii.

Dat fiind faptul ca biserica veche a devenit la inceputul anilor '90, neincapatoare pentru credinciosii veniti sa participe la sfintele slujbe, constructia unei noi biserici s-a impus ca o necesitate pastoral-misionara. La 29 iunie 1995 a fost binecuvantata piatra fundamentala pentru constructia unei noi biserici parohiale. La proiectul arhitectural al Dnei Arh. Livia Caltia s-au adaugat solutiile de rezistenta ale D-lor Ing. Ioan Sora si Dorin Lazar. Proiectul a devenit realitate prin jertfelnicia uimitoare a bunilor crestini din intreaga zona si a prietenilor parohiei noastre din alte tari. In ziua de 8 iunie 1997 a fost tarnosit altarul de la demisol. Constructia bisericii propriu zise s-a realizat in anul jubiliar 2000, practic din luna martie pana in luna decembrie, locasul de cult fiind functional la tarnosirea sa din ziua de 17 decembrie 2000.

Proiectul arhitectural tine seama de traditia munteneasca a arhitecturii de cult, implinita si in florita in ctitoriile brancovenesti si cantacuzinesti ale secolelor XVII si XVIII. Este o traditie care a lasat si in judetul Prahova atatea marturii de exceptie. Plecand insa de la aceasta oferta de experiente arhitectonice, proiectul Dnei Arh. Livia Caltia raspunde cerintelor unui lacas de cult corespunzator provocarilor societatii moderne, acordand naosului dimensiuni deosebit de generoase.

Demisolul este deopotriva si paraclis de iarna si spatiu cultic, care poate prelua orice surplus de aglomeratie la slujbele din duminici si sarbatori. El adaposteste apoi incalzirea centrala a intregii constructii, un mic oficiu, biblioteca si pangarul. Dupa necesitati, el poate fi repede organizat ca spatiu de conferinte, proiectii, expozitii, sala de lectura. In aceste conditii a putut fi amenajata la demisol o biblioteca parohiala cu mii de volume (circa 1500 au fost donate de Manastirea benedictina Einsiedeln - Elvetia), care stau la dispozitia studentilor, cercetatorilor, credinciosilor si cititorilor de tot felul. Biblioteca este in mod regulat imbogatita cu aparitii editoriale din domeniul teologic – duhovnicesc, dar ofera si o selectie reprezentativa din alte domenii relevante pentru cultura generala, respectiv pentru dialogul crestinului cu lumea contemporana.

Pentru cunoasterea solutiilor constructive deosebite aplicate la aceasta biserica, podul ei a fost amenajat pentru accesul vizitatorilor. Un alt spatiu al podului a fost amenajat ca arhiva. Primele semnale venite dinspre specialistii domeniului, care au vizitat biserica noua, sunt superlative de genul: "cea mai frumoasa biserica construita in ultimii 50 de ani", "mandria Munteniei", "perla Prahovei", "indicibila frumuseti

PAROHIA SFANTUL NICOLAE CAMPINA ISTORIA LOCULUI

dreptmaritoare”, proiectata si ridicata cu “ingereasca inteligibilitate arhitectonica”, “luxoasa arhitectura, atat de familiara si atat de precis inrudita cu arhitectura cerurilor Oltului”, “mantuirea arhitecturii cazute”.

Biserica noua este acum in santier de pictura. Maestrul Grigore Popescu Muscel a realizat deocamdata ansamblul de pictura al Sfântului Altar, al Tamplei si al turlei. Frescele, in stilul inconfundabil, valorifica si recreaza cea mai autentica traditie a picturii bisericesti.

In casa praznicar, construita din materialele recuperate in urma santierului bisericii si din materialul lemnos al unei scoli dezafectate din Dusseldorf, se desfasoara activitati social-cultural-misionare permanente: conferinte, concerte, proiectii, parastase, agape etc.

Parohia Sf. Nicolae sustine din 1994 un dublu experiment ecologic: (1) adaptarea la conditiile zonei prahovene a arborilor de kiwi, secvoia, castani comestibili si (2) recuperarea prin impadurire a zonei de coasta abrupta, acum proprietatea parohiei si parte integranta din curtea casei parohiale si a bisericii. Pergola de kiwi este un succes certificat de cei peste zece ani de cand arborii rodesc cu generozitate. Terenul degradat care a fost impadurit cu ajutorul tinerilor prin plantarea a cca 1500 de exemplare din diferite specii forestiere, arata acum ca o veritabila padure tanara. In derularea acestor proiecte am colaborat cu Asociatia Waldorf si cu Scoala Hermann Lietz din Germania, Dl. Prof. Dr. Heinrich Joswig, directorul acesteia din urma, devenind apoi chiar un prieten si un statornic sustinator al stradaniilor asumate de parohie pentru constructia noii biserici.

In anul 2008, ansamblul parohial ortodox Sf. Nicolae din Campina a constituit argumentul acordarii Premiului National pentru Arhitectura Dnei Arh. Livia Caltia (a se vedea Revista de Arhitectura din octombrie 2008).

Constructia, reparatia si intretinerea acestor componente ale complexului parohial, intreprinse in ultimii 19 ani, nu pot fi separate de stradania continua si neobosita, exprimata mai ales in munca voluntara, a credinciosilor participanti la sfintele slujbe. Aceste realizari sunt deci expresia unui efort comunitar de marturisire vie a credintei in contextul societatii contemporane, efort centrat in taina Sfintei Liturghii, ca izvor si chip al comuniunii adevarate. Ea este cea care a insufletit jertfele si implinirile acestor ani.

Pr. Ic. Stavr. Petru Moga